

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Державного вищого
навчального закладу

«Прикарпатський національний
університет ім. В. Стефаника»
проф. Цепенда І.Є.

« ____ » _____ 2013 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЕЛЕКТРОННУ БІБЛІОТЕКУ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Дане Положення розроблене з метою упорядкування процесу формування фонду електронних ресурсів Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника та подальшого впровадження інформатизації у навчально-виховний та науковий процес університету.

Положення регламентує роботу Наукової бібліотеки у напрямку формування та функціонування Електронної Бібліотеки, визначає технологію її ведення та режим доступу до її ресурсів.

Терміни та визначення:

- Автор – фізична особа, творчою працею якої створено документ.
- Електронний документ – документ, що представлений на носіях для машинного зчитування засобами комп'ютерної техніки.
- Електронне видання – документ (або група документів), інформація в якому представлена у формі електронних даних, що пройшов редакційно-видавниче опрацювання, призначений для поширення в незмінному вигляді та має вихідні відомості.

- Електронна версія друкованого видання – електронний аналог друкованого видання, що відтворює відповідне друковане видання.
- Електронна публікація – самостійне видання, що не має друкованого аналогу.
- Електронна бібліотека – інформаційна система, що виконує функції накопичення, зберігання та використання електронних документів та видань.
- Користувач електронної бібліотеки – фізична або юридична особа, що користується послугами Електронної Бібліотеки.

1. Загальні положення

1.1. Електронна Бібліотека Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (далі – ЕБ ПНУ) є комплексною інформаційною системою, що має своїм завданням накопичення, зберігання та ефективно використання у навчально-виховному та науковому процесі вищого навчального закладу документів та видань, що представлені в електронному вигляді. ЕБ ПНУ є функціональною частиною Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (далі – Наукової бібліотеки ПНУ).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту»; «Про бібліотеки та бібліотечну справу»; «Про авторське право та суміжні права»; «Про захист персональних даних», «Про захист інформації в автоматизованих системах», «Про науково-технічну інформацію»; «Про Національну програму інформатизації»; «Положення про електронні наукові фахові видання» (Наказ МОН України, НАН України, ВАК України від 30.09.2004 № 768/431/547); Концепції державної цільової національно-культурної програми створення Національної електронної бібліотеки України «Бібліотека-XXI»; «Положення про Наукову бібліотеку Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника».

1.3. Метою створення ЕБ ПНУ є:

- удосконалення та підвищення ефективності та оперативності інформаційно-бібліотечного обслуговування усіх категорій користувачів Наукової бібліотеки ПНУ;

- забезпечення потреб студентів всіх форм навчання, магістрантів, аспірантів, докторантів, професорсько-викладацького складу, співробітників університету та інших категорій користувачів у науковій, навчальній, навчально-методичній, довідковій літературі, що представлена в електронній формі, у відповідності до планів наукової роботи, навчальних планів та програм університету.

1.4 ЕБ ПНУ виконує наступні завдання:

- науково-освітнє – забезпечення наукового та освітньо-виховного процесу шляхом надання доступу до наукового, навчального, навчально-методичного та іншого матеріалу за профілем навчального закладу (у тому числі створеного науковцями, викладачами, аспірантами та студентами університету);

- довідково-інформаційне – задоволення інформаційних запитів усіх категорій користувачів, широкий доступ до ресурсів Бібліотеки, у тому числі – документів, доступ до яких обмежений або які існують виключно у електронному вигляді;

- фондоутворююче та фондозберігаюче – поповнення фонду Бібліотеки електронними документами; створення шляхом оцифрування страхових копій малотиражних, раритетних видань; попередження пошкодження та псування фізичних документів на традиційних носіях;

- інтеграційно-комунікативне – інтеграція інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки ПНУ у всесвітній інформаційний простір.

1.5. Ведення ЕБ ПНУ та доступ користувачів до фонду її електронних ресурсів здійснюється працівниками Наукової бібліотеки ПНУ через автоматизовані робочі місця у електронному читальному залі бібліотеки, через локальну мережу університету та в мережі Інтернет на сайті бібліотеки.

2. Інформаційні ресурси Електронної Бібліотеки

2.1 Інформаційні ресурси ЕБ ПНУ можуть містити у собі:

- власні електронні ресурси ПНУ (періодичні видання наукових журналів, вісників);

- електронні документи та видання професорсько-викладацького складу (монографії, наукові та науково-популярні видання, електронні підручники та навчальні посібники, курси лекцій, лабораторні роботи, навчально-методичні комплекси та ін.), що передані до Наукової бібліотеки ПНУ авторами (правовласниками);

- електронні видання на носіях для машинного зчитування (монографії, підручники, навчальні посібники, довідники, періодичні та інформаційні видання), видані видавництвом «Плай» за рахунок власних коштів університету, а також авторські видання інших видавництв, отримані через легітимні джерела комплектування;

- електронні аналоги (версії) друкованих документів та видань, що були передані до Наукової бібліотеки ПНУ авторами (правовласниками) або створені шляхом оцифрування співробітниками Наукової бібліотеки ПНУ;

- власні електронні ресурси Наукової бібліотеки ПНУ (бібліографічні покажчики, бюлетені списки).

2.2. Комплектування ЕБ ПНУ здійснюється відділом комплектування та наукової обробки документів та відділом інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення Наукової бібліотеки ПНУ.

2.3. Джерелами комплектування ЕБ ПНУ можуть бути:

- книготоргові та видавничі організації;
- автори (правовласники) електронних ресурсів;
- оцифрування документів, що проводиться співробітниками Наукової бібліотеки ПНУ;

3. Порядок формування Електронної Бібліотеки

3.1 ЕБ ПНУ формується на підставі передачі до Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника електронних документів:

- від підрозділів Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника (видавництва, навчально-методичного відділу, кафедри та ін.) або іншої установи – за контрольним талоном до електронного видання;
- від авторів (правовласників) – на основі заповненого авторського договору та на умовах вказаних у ньому;
- створених бібліотекою (оцифрованих) – за актом знаходження від суб'єкта виконання (структурного підрозділу бібліотеки).

3.2 Електронні документи та електронні версії друкованих видань є об'єктами авторського права та охороняються міжнародними конвенціями і законодавством України. Правовласники документів зберігають за собою виключне право здійснювати та дозволяти їх використання.

3.3. . Електронні документи надходять до Наукової бібліотеки ПНУ на електронних носіях (компакт-дисках). При надходженні електронних документів правовласник самостійно визначає умови політики доступу та використання документу:

- з доступом в мережі Інтернет (вільний необмежений доступ; обмежений (авторизований) доступ; захист від тиражування та роздрукування);

- з доступом лише в локальній мережі університету: (необмежений доступ; обмежений (авторизований) доступ; захист від тиражування та роздрукування)

3.4 Взаємовідносини між університетом та авторами електронних документів регулюються Законом України «Про авторське право та суміжні

права». Університет на підставі ст. 15, 16 Закону України «Про авторське право та суміжні права» має виключне право використання навчальних, навчально-методичних видань та ін. службових документів, виданих за рахунок власних коштів.

3.5 Вільному переведенню в електронний вигляд підлягають видання, які у відповідності до законів України не є об'єктами авторського права; ті, що стали суспільним надбанням і на які закінчився строк дії авторського права (ст. 28-30 Закону України «Про авторське право та суміжні права»).

3.6. Електронні документи, що належать на правах власності університету або бібліотеці, надаються у вільне користування студентам всіх форм навчання, магістрантам, аспірантам, докторантам, професорсько-викладацькому складу, співробітникам університету та іншим категоріям читачів, які є офіційно зареєстрованими користувачами бібліотеки. Інші категорії електронних документів надаються в користування на умовах, визначених право власником.

3.7. Облік надходження електронних документів здійснює відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотеки, до якого передаються на авторські договори та контрольні талони.

3.8. Електронні документи, що надходять до бібліотеки, передаються у загальноживаному форматі (pdf, djvu та ін.) зі встановленим режимом захисту від тиражування та друку і розміщуються у ЕБ ПНУ в незмінному вигляді, без додаткового опрацювання. Електронні версії друкованих видань, що надходять у інших форматах доопрацьовуються співробітниками відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотеки.

3.9. Каталогізація електронних видань, що надійшли до ЕБ ПНУ, здійснюється співробітниками відділу комплектування та наукової обробки документів бібліотеки у відповідності до міжнародних та вітчизняних стандартів та нормативних документів, що діють для бібліографічного опису електронних документів.

3.10. Каталогізація електронних аналогів друкованих документів проводиться шляхом копіювання бібліографічного опису друкованого видання з електронного каталогу Наукової бібліотеки до бази даних ЕБ ПНУ, редагування бібліографічного опису в частині кодів документу, екземплярності та посилання на повний текст.

3.11. . Електронні документи, що надійшли до ЕБ ПНУ, та їхні архівні копії розміщуються:

- на сервері Бібліотеки ПНУ;
- на жорсткому диску локального комп'ютера бібліотеки;

- на зовнішньому носії для машинного зчитування у електронному читальному залі бібліотеки;

- на оптичних носіях (компакт-дисках) у відділі інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення (архівна копія).

3.12. В цілях збереження електронних інформаційних ресурсів ЕБ Науковою бібліотекою ПНУ здійснюється:

- архівування електронних документів ЕБ ПНУ на жорсткий диск локального комп'ютера та створення архівних копій електронних документів на зовнішніх носіях;

- зберігання електронних документів та їх архівних копій в безпечному місці;

- періодичне оновлення архівних копій електронних документів;

- постійне зберігання авторських договорів про передачу не виключних прав на використання твору та контрольних талонів.

4. Порядок доступу до Електронної Бібліотеки

4.1. Усі електронні документи ЕБ ПНУ захищено від несанкціонованого копіювання, роздрукування та тиражування технічними та програмними засобами.

4.2. Доступ до електронних документів ЕБ ПНУ надається студентам всіх форм навчання, магістрантам, аспірантам, докторантам, професорсько-викладацькому складу, співробітникам університету та іншим категоріям користувачів, які офіційно зареєстровані як користувачі в електронній базі бібліотеки та мають присвоєний їм власний унікальний ідентифікатор (пароль) читача.

5. Відповідальність та управління Електронною Бібліотекою

5.1. Управління ЕБ ПНУ регламентується цим положенням та внутрішніми регламентуючими документами Наукової бібліотеки ПНУ.

5.2. Координацію спільної роботи ЕБ ПНУ та структурних підрозділів університету здійснює проректор з наукової роботи Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника.

5.3. Загальне керівництво роботою ЕБ ПНУ здійснює адміністрація Наукової бібліотеки ПНУ.

5.4. Організацію роботи ЕБ ПНУ здійснює відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення Наукової бібліотеки ПНУ.

5.5. Програмне та технічне забезпечення функціонування ЕБ ПНУ здійснює Центр інформаційних технологій Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника.

Директор Наукової бібліотеки

(Бігусяк М.В.)

